

РАХУНКОВА ПАЛАТА УКРАЇНИ

вул. М. Коцюбинського, 7, м. Київ, 01601, тел. (044) 234-95-65, 234-10-41, факс (044) 226-33-82
E-mail: rp@ac-rada.gov.ua

19.08.2015 № 16-1599

На № _____ від _____

Прем'єр-міністру України
Яценюку А.П.

Щодо результатів аналізу

Шановний Арсенію Петровичу!

Відповідно до Плану роботи Колегії Рахункової палати на II півріччя 2015 року проведено аналіз здійснення територіальними органами Державної фіскальної служби України у Дніпропетровській та Запорізькій областях контролю за повнотою нарахування і своєчасністю сплати до державного бюджету податку на додану вартість та акцизного податку з товарів, ввезених на митну територію України.

Дніпропетровською та Запорізькою митницями за відсутності дієвого контролю з боку ДФС України (Міндоходів, Держмитслужби) у 2013-2014 роках та I кв. 2015 не забезпечено належної організації та виконання прогнозно-аналітичних заходів з визначення надходжень до державного бюджету ПДВ та акцизного податку з товарів, що ввозяться суб'єктами господарювання на митну територію України. Вказане ускладнювало виконання доведених індикативних прогнозних показників митницями обох областей.

Так, застосування на неналежному рівні у 2013-2014 роках методів планування індикативних прогнозних показників з визначення надходжень ПДВ та акцизного податку і доведення їх до Дніпропетровської та Запорізької митниць призвело до відмінностей у формуванні їх значень. Зокрема, при плануванні обсягів надходжень акцизного податку, не повною мірою враховувався стан виконання планових завдань попереднього року, динаміки ввезення підакцизних товарів та умови їх оподаткування. Внаслідок цього, рівень виконання індикативних показників з надходжень акцизного податку в 2014 році по Дніпропетровській області становив 188,0 відс., Запорізькій - 65,7 відсотків.

При щорічному зменшенні доведених індикативних показників по мобілізації ПДВ у 2013-2014 роках, митницями обох областей не досягнуто їх виконання (за виключенням надходжень по Запорізькій області у 2014 році на рівні 102,1 відсотки). Аналогічна динаміка відбувалася із сплати акцизного податку, за виключенням забезпечення Дніпропетровською областю у 2014 році, надходження якого майже вдвічі більше запланованого обсягу (188,0 відсотків).

Загалом, через невиконання митницями обох областей доведених індикативних показників зі сплати ПДВ впродовж досліджуваного періоду, до державного бюджету не надійшло від Дніпропетровської області 2499,0 млн. грн., від Запорізької області 828,7 млн. гривень.

Аналогічне зменшення надходжень до бюджету на 11,0 млн. грн. відбулось з причини недовиконання запланованих завдань зі сплати акцизного податку Запорізькою митницею, при цьому Дніпропетровською митницею забезпечено додаткові надходження цього платежу на суму 84,9 млн. гривень.

Внаслідок прийняття рішень Дніпропетровською митницею про перерозподіл ПДВ між загальним та спеціальним фондами державного бюджету з недотриманням діючого законодавства, призвело до штучного завищення обсягів фактичних надходжень вказаного податку в 2013-2014 роках на суму 8459,1 тис. грн. та рівня виконання індикативних показників в окремих звітних періодах.

Нормативно-правова база у сфері адміністрування ПДВ та акцизного податку з товарів, ввезених на митну територію України, має правові прогалини та суперечності, які ускладнюють реалізацію повноважень територіальними органами ДФС (Міндоходів) із забезпечення повноти і своєчасності їх сплати суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності, та потребують врегулювання.

Зокрема, Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» потребує приведення у відповідність до норм, визначених Податковим кодексом, в частині гарантійних термінів незмінності видів податків та зборів, а також стабільності їх ставок.

Чинними нормативно-правовими актами не передбачено розроблення та затвердження Порядку організації проведення та реалізації матеріалів документальних перевірок дотримання вимог законодавства України з питань державної митної справи, що створює ризики неналежного виконання ГУ ДФС (Міндоходів) в областях делегованих ним повноважень.

Також потребує нормативного врегулювання питання щодо звітування суб'єктів ЗЕД про цільове використання товарів, звільнених від оподаткування, у тому числі ввезеної гуманітарної допомоги.

Відсутність механізму відновлення податкового зобов'язання після сплину 1095 календарних днів з дати ввезення енергозберігаючого обладнання в пільговому режимі, у зв'язку з не введенням його в експлуатацію, створює ризики уникнення від сплати суб'єктами господарювання ПДВ та акцизного податку з цього обладнання.

Потребує удосконалення Мінфіном порядок ведення територіальними органами ДФС (Міндоходів) оперативного обліку митних платежів та визначення дати, на яку встановлюється відсутність податкового боргу в разі повернення помилково та/або надміру сплачених сум грошових зобов'язань.

Державною фіскальною службою України (Міністерством доходів і зборів України, Державною митною службою України) у 2013-2014 роках та I кварталі 2015 року внутрішній контроль за діяльністю підпорядкованих територіальних органів в частині повноти нарахування та своєчасності сплати до державного бюджету ПДВ та акцизного податку

з товарів, ввезених на митну територію України, здійснювався в умовах недосконалого нормативно-правового забезпечення. Вказане не сприяло виконанню належним чином митницями та ГУ ДФС (Міндоходів) Дніпропетровської та Запорізької областей закріплених повноважень щодо законності та обґрунтованості надання пільг, а також розміщення товарів під митним режимом переробки, що вплинуло на наповнення дохідної частини державного бюджету, зокрема:

- Дніпропетровською митницею у 2014 році, на підставі пункту 197.16 статті 197 Податкового кодексу, звільнено ПрАТ «Гарант Метиз Інвест» (м. Дніпропетровськ) від сплати ПДВ на загальну суму **10,7 млн. грн.** без фактичного його включення до Переліку енергозберігаючих матеріалів, обладнання, устаткування та комплектуючих, що звільнюються від ввізного мита та операції з ввезення яких на митну територію України звільнюються від оподаткування ПДВ;

- відсутність належної взаємодії між територіальними органами ДФС (Міндоходів) Дніпропетровської області та не проведення головним управлінням перевірок за зверненням Дніпропетровської митниці з підтвердження використання енергозберігаючого обладнання, ввезеного чотирма підприємствами для власних потреб, обумовило виникнення ризиків уникнення від сплати ПДВ на суму **441,0 млн. гривень.**

Неврегульованість механізму здійснення подальшого контролю за цільовим використанням товарів, ввезених суб'єктами господарювання під час встановлення пільгового режиму оподаткування і невикористання їх впродовж 1095 календарних днів, створює ризики недоотримання державним бюджетом ПДВ по Дніпропетровській і Запорізькій областях в сумах **851,8 млн. грн. і 286,6 млн. грн.**, відповідно, внаслідок:

- звільнення від сплати ПДВ на суму 281,7 млн. грн. енергозберігаючого обладнання для власного виробництва, ввезеного у 2009-2012 роках ПрАТ «Запорізький завод напівпровідників» і ТОВ «ВО «Агро-Союз»;

- надання пільг на суму 856,7 млн. грн. в частині звільнення від оподаткування товарів, ввезених ДП «ВО ПМЗ ім. О.М. Макарова» і ПАТ «Мотор Січ» для створення та експлуатації ракетно-космічної техніки та літакобудування.

Законодавча неврегульованість організації контрольно-перевірочної роботи з питань державної митної справи обумовила не дослідження підрозділами митного аудиту ГУ ДФС (Міндоходів) обох областей питань, пов'язаних з повнотою нарахування та сплати ПДВ з товарів, ввезених на митну територію України у дослідженому періоді великими платниками податків Дніпропетровської області на суму 1802,9 млн. грн., Запорізької області на 1838,6 млн. гривень.

Поряд з цим, аналізом засвідчено зниження більше ніж у три рази рівень охоплення контрольними заходами суб'єктів ЗЕД підрозділами митного аудиту у складі ГУ ДФС (Міндоходів) обох областей в порівнянні до обсягів проведених перевірок вказаними підрозділами у складі митниць.

При цьому, ГУ ДФС у Дніпропетровській області протягом досліджуваного періоду, не проведено жодної перевірки з питань цільового

використання суб'єктами ЗЕД ввезених товарів та звільнених від оподаткування. ГУ ДФС у Запорізькій області здійснено лише одну перевірку з цього питання.

Дніпропетровською та Запорізькою митницями ДФС (Міндоходів) повернення помилково та/або надмірно сплачених до бюджету ПДВ та акцизного податку в сумі 15 731,3 тис. грн. відбувалось з порушенням вимог пунктів 43.1 та 43.5 статті 43 Податкового кодексу та пункту 5 розділу I Порядку повернення коштів, помилково або надміру зарахованих до державного та місцевих бюджетів, зокрема Дніпропетровською митницею - 14 585,6 тис. грн., Запорізькою митницею - 1 145,7 тис. гривень.

Враховуючи викладене, Колегія Рахункової палати вважає за доцільне запропонувати Кабінету Міністрів України розглянути питання:

- стосовно нормативно-правового врегулювання правового статусу центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування і реалізує державну податкову та митну політику і ДФС, як органів доходів і зборів, та доручити:

Міністерству фінансів України та Державній фіскальній службі України:

- підготувати зміни до Закону «Про зовнішньоекономічну діяльність» в частині гарантування державою терміну, протягом якого зберігатимуться стабільними види податків та їх ставки.

- розробити механізм відновлення податкового зобов'язання після сплину встановленого терміну (1095 днів) використання за призначенням товарів, ввезених у пільговому режимі та не використаних;

- затвердити Порядок організації проведення та реалізації матеріалів документальних перевірок щодо дотримання суб'єктами ЗЕД вимог законодавства України з питань державної митної справи.

Про результати розгляду листа просимо поінформувати відповідно до пункту 11 статті 7 Закону України "Про Рахункову палату".

З повагою

Голова

Р.М. Магута